واشنگتن:

توافق قریب‌الوقوع نیست

تقلای کاخ سفید برای جلب رضایت تل‌آویو درباره احیای برجام

به رغم گذشت چند روز از پاسخ ایران به آخرین نسخه متن پیش نویس توافق وین و در حالیکه مذاکرات در انتظار پاسخ آمریکا است، همزمان با این تعلل واشنگتن، تقلای صهیونیست‌ها نیز برای اخلال در روند مذاکرات رفع تحریم‌ها و اثرگذاری بر نظرات دولت جو بایدن در این زمینه هر لحظه بیشتر می‌شود.

دولت بایدن برای تصمیم گیری درباره بازگشت به برجام، از سویی گرفتار اختلافات داخلی در آستانه انتخابات میاندوره ای کنگره در ماه نوامبر است، و از سوی دیگر تحت القائات و فشارها رژیم صهیونیستی قرار دارد که سعی در اخلال در روند مذاکرات وین و نیز گفت‌وگوهای غیرمستقیم ایران و آمریکا دارد.

یک پایگاه خبری آمریکایی فاش کرده که مقامات کاخ سفید در روزهای اخیر به صهیونیست‌ها اطمینان داده‌اند که در مذاکرات برجامی هیچ امتیاز جدیدی به ایران داده نشده است و حصول توافق هم قریب‌الوقوع نیست.

پایگاه خبری آکسیوس عصر شنبه به وقت محلی به نقل از مقامات رژیم صهیونیستی و آمریکایی ادعا کرد دولت بایدن در روزهای اخیر به تل آویو اطمینان داده که در مذاکرات امتیازات جدیدی نداده است.

این تارنمای آمریکایی - صهیونیستی به نقل از یک مقام آمریکایی نوشت: توافق ممکن است نسبت به دو هفته پیش نزدیک تر باشد، اما هنوز درباره نتیجه مذاکرات ابهام بوده و شکاف‌ها و خلاءهایی وجود دارد. در هر حال، توافق قریب‌الوقوع به‌نظر نمی‌رسد.

مقامات آمریکایی ادعا کردند: در هفته گذشته، مقامات کاخ سفید به همتایان اسرائیلی خود اطمینان دادند که به رغم ادعاهای مطبوعاتی، هیچ امتیاز جدیدی داده نشده است.

تارنمای صهیونیستی - آمریکایی آکسیوس به نقل از یک مقام صهیونیستی نوشت که اخیرا مذاکرات با واشنگتن درباره تهران سخت تر شده است.

سیاست ما این است که به رویارویی آشکار درخصوص توافق هسته‌ای ایران با واشنگتن مانند آنچه توسط نتانیاهو در سال ۲۰۱۵ روی داد، نرسیم. این مقام صهیونیستی با اشاره به مخالفت علنی نتانیاهو با اوباما در سال ۲۰۱۵ گفت: لاپید قصد ندارد تقابل علنی با بایدن بر سر توافق هسته‌ای راه بیندازد.

تارنمای آکسیوس در این مطلب نوشته است: اگر توافق هسته‌ای قبل از انتخابات نوامبر اعلام شود، می‌تواند دستاویزی سیاسی به بنیامین نتانیاهو، رهبر ائتلاف راست‌گرا بدهد تا علیه یائیر لاپید نخست‌وزیر کنونی اسرائیل استفاده کند.

آکسیوس پیش از این نیز اعلام کرده بود لاپید نخست وزیر موقت رژیم صهیونیستی در پیامی به کاخ سفید ادعا کرده که پیش نویس توافق وین از معیارهای برجام فراتر رفته و با خطوط قرمز دولت جو بایدن همخوانی ندارد و از آن تعدی کرده است.

بر اساس این گزارش، لاپید در دفتر کار خود با «تد دوتچ» رئیس کمیته خاورمیانه در مجلس نمایندگان آمریکا و «تام نیدز» سفیر آمریکا دیدار و با آنها در مورد مسئله ایران صحبت کرده بود.

به نوشته آکسیوس، پیام لاپید به این دو مقام آمریکایی این بود که پیش نویس توافق هسته‌ای اتحادیه اروپا که به متن نهایی معروف شده است با معیارهای دولت بایدن همخوانی ندارد و امتیازات بیشتری به ایران در مقایسه با توافق هسته ای اولیه می‌دهد.

لاپید گفته بود: وقتی پیش نویس اتحادیه اروپا به ایران فرستاده شد ، به اصطلاح یک پیشنهاد «نهایی» بود ، اما وقتی ایرانی‌ها پاسخ خود را فرستادند ، آنها نه تنها این پیشنهاد را نپذیرفتند بلکه خواستار امتیازات بیشتری هم نسبت به توافق ۲۰۱۵ شدند.

نخست وزیر موقت رژیم صهیونیستی با بیان این ادعا که زمان خروج از مذاکرات فرا رسیده است، مدعی شده بود: هر اقدام دیگری پیام ضعف را به ایران ارسال می‌کند و اکنون زمان آن است که در مورد چگونگی جلوگیری از دسترسی ایران به سلاح هسته ای صحبت کنیم.

این مقام صهیونیستی همچنین مدعی شده بود: اسرائیل محدود به هیچ توافق هسته ای نیست و هر کاری که لازم باشد برای جلوگیری از یک ایران مجهز به سلاح هسته ای انجام خواهد داد و همچنین با نیروهای وابسته به ایران در منطقه مقابله خواهد کرد.

ند پرایس سخنگوی وزارت خارجه آمریکا عصر پنجشنبه به وقت محلی در پاسخ به سوالی درباره ارسال پیام یائیر لاپید نخست وزیر موقت رژیم صهیونیستی به کاخ سفید گفت: شکی نیست که ما با شرکای اسرائیلی خود در مورد برجام اختلافات تاکتیکی داریم. اما در مورد هدف کلی برجام، با یکدیگر همسو و هم نظر هستیم و معتقدیم که ایران هیچگاه نباید به سلاح هسته ای دست یابد.

این مقام وزارت خارجه آمریکا در تداوم ادعاهای آمریکا ادامه داد: دیپلماسی پیرامون بازگشت متقابل به پایبندی به برجام موثرترین وسیله برای دستیابی به این هدف است.

گیر اسرائیل به توافق

در همین راستا، ایال هولاتا، مشاور امنیت ملی رژیم صهیونیستی قرار است روز سه‌شنبه به واشنگتن برود و در کاخ سفید با جیک سالیوان همتای آمریکایی خود دیدار کند.

به گزارش آکسیوس، اما اسرائیل از این اطمینان‌بخشی‌های آمریکا راضی نشده است. یک مقام اسرائیلی در این باره گفت که مذاکرات با واشنگتن درباره تهران در روزهای گذشته سخت‌تر شده است اما یائیر لاپید، نخست وزیر اسرائیل قصد ندارد به‌طور علنی به کارزار علیه بایدن پیرامون توافق هسته‌ای با ایران بپردازد.

یک مقام ارشد صهیونیستی نیز به این پایگاه خبری گفت: سیاست ما این نیست که مانند آنچه در سال ۲۰۱۵ رخ داد، به رویارویی آشکار با ایالات متحده (بر سر برجام) برسیم. ما روابط با دولت بایدن را مانند نتانیاهو با اوباما خراب نمی‌کنیم. آدرین واتسون، سخنگوی شورای امنیت ملی کاخ سفید اظهار داشت: ما در حال گفت‌وگوهای فشرده و مداوم با اسرائیل درباره ایران هستیم. هولاتا مشاور امنیت ملی اسرائیل در روزهای آتی به واشنگتن می‌آید. هیچ حامی بزرگ‌تری از رئیس جمهور بایدن برای امنیت اسرائیل وجود ندارد. به گزارش آکسیوس، اگر توافق هسته‌ای پیش از انتخابات نوامبر در اسرائیل اعلام شود، می‌تواند ابزاری سیاسی به بنیامین نتانیاهو، رهبر ائتلاف راست‌گرا بدهد تا علیه یائیر لاپید، نخست‌وزیر کنونی اسرائیل استفاده کند. از این‌رو، نگرانی اسرائیل با این واقعیت تشدید شده است که آنها در حال حاضر در یک کارزار انتخاباتی قرار دارند.

احتیاط بروکسل

در همین حال، بروکسل هم در حال بررسی پاسخ تهران است که شامگاه دوشنبه برای احیای توافق موسوم به برجام ارسال کرد. لزکو می‌نویسد که تهران جزئیاتی در مورد پاسخ خود ارائه نکرد و بروکسل می‌گوید که در ارتباط نزدیک با شرکای خود در مذاکرات عمل می‌کند، چیزی از سوی خود بیان نکرد. اما «گفتمان» اخیر دو طرف احتمال توافق واقعی را نشان می‌دهد. چیزی که همین دو ماه پیش معجزه به نظر می‌رسید.

در حالی که انتظار می‌رود بروکسل ظرف چند روز آینده پاسخ دهد، با توجه به تعداد جلسات مذاکره در هجده ماه گذشته که در آن توافق «واقعاً قریب‌الوقوع» به نظر می‌رسید، هنوز احتیاط لازم است. این توافق به ایران این امکان را می‌دهد که در نهایت حدود ۲,۵ میلیون بشکه نفت را در روز صادر کند. چشم اندازی که قیمت بشکه نفت برنت را در روزهای دوشنبه و سه شنبه به کمتر از ۹۵ دلار کاهش داد. این برای کشورهای غربی که نزدشان قیمت بنزین افزایش یافته، خوشایند است. با این حال، به علت فنی و لجستیکی، بعید است که یک توافق به تحویل گسترده نفت ایران در کوتاه مدت منجر شود.

واکنش تهران به ادعای گاردین

سید محمد مرندی، مشاور تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای کشورمان با انتشار پیامی در حساب کاربری خود در توئیتر به مقاله اخیر روزنامه گاردین که در آن نوشته است «حتی توافق هسته‌ای موجب رام شدن ایران نمی‌شود» واکنش نشان داد.

مرندی در پیام خود نوشت: رام کردن تهران؟ این غربی‌های نژادپرست بهتر از برده‌داران قرن نوزدهم نیستند. گول زبان سیاسی درست مناسب را نخورید.

روزنامه انگلیسی گاردین در این مقاله تلاش کرده است با طرح ادعاهایی بی‌اساس و بدون ارائه هیچ گونه سند و مدرکی حمله هفته گذشته به سلمان رشدی، نویسنده مرتد کتاب آیات شیطانی را به ایران ارتباط دهد و در ادامه از دولت واشنگتن به دلیل ادامه رایزنی‌های هسته‌ای با تهران انتقاد کرده است. به گزارش ایسنا، هفته گذشته ایران جمع‌بندی نهایی خود درباره متن پیش‌نویس توافق احیای برجام را به هماهنگ کننده مذاکرات هسته‌ای تحویل داد تا آمریکا پس از بررسی، پاسخ خود را به آن بدهد، اما از زمان دریافت این پاسخ تا امروز صرفا شاهد موضع گیری متناقض مقامات و رسانه‌های گروهی این کشورها بوده‌ایم.

مقامات ایران بر این نظرند که پاسخ شان به ایده‌های جوزپ بورل رییس سیاست خارجی اتحادیه اروپا و آن چه امروز به عنوان متن پیش نویس توافق مشخص شده است، راهگشاست.

پس از دریافت جمع بندی ایران از سوی اتحادیه اروپا، مقامات اروپایی و نیز فرانسوی واکنش مثبت و رو به جلویی درباره جمع‌بندی نهایی ایران داشتند و بعضا عنوان کردند که پیشنهادات ایران «منطقی»، «سازنده» و «دلگرم کننده» است. بر اساس آنچه رسانه‌های غربی به نقل از مقامات اروپایی و غربی اعلام کردند، جمع بندی ایران بیشتر روی مسایل باقی مانده مرتبط با تحریم‌ها و تضمین‌ها بر سر تعاملات اقتصادی متمرکز است و درباره سوالات باقی مانده میان ایران و آژانس، تهران پیشنهاد جدیدی مطرح نکرده است به این معنا که آنچه در پیش نویس تفاهم شده را قبول دارد. مقامات آمریکایی اما در این یک هفته صرفا به این موضع گیری پرداختند که در حال بررسی جمع بندی ایران هستند هر چند که منابع غیررسمی و رسانه‌های این کشور خواست و اهداف آمریکا در این رابطه را دنبال می‌کنند.

اکونومیک تحلیل کرد

تاثیر احیای برجام بر بازار جهانی نفت

یک روزنامه آمریکایی در گزارشی درباره تاثیر احیای برجام بر بازارهای جهانی نفت نوشت: با کاهش تحریم‌های ایران احتمالا نفت خام این کشور سریع‌تر از آنچه انتظار می‌رود به بازارهای جهانی باز خواهد گشت و این، می‌تواند کاهش بشکه‌های نفت روسیه را جبران کند.

به گزارش ایسنا، روزنامه واشنگتن پست در این گزارش با اشاره به متن پیش‌نویس ارائه شده از سوی اتحادیه اروپا برای احیای برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) و پاسخ ایران به این پیشنهاد نوشت: اگرچه بازگشت نفت خام ایران به بازار هنوز نامشخص است، اما اگر توافقی بر سر بازگرداندن توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ حاصل شود، تولید این کشور حاشیه خلیج فارس می‌تواند به سرعت افزایش یابد و حتی صادرات زودتر افزایش خواهد یافت.

واشنگتن پست ادامه داد: اکنون به نظر می‌رسد مذاکرات طولانی بر سر احیای برنامه جامع اقدام مشترک به پایان خود نزدیک می‌شود. ایالات متحده اعلام کرده که در حال بررسی واکنش ایران به پیش‌نویسی است که توسط اتحادیه اروپا ارائه شده و می‌گوید که متن نهایی است. پاسخ تهران سازنده توصیف شده است.

به نوشته این روزنامه، اما به گفته مقامات تهران و واشنگتن تا زمانی که بر سر همه چیز توافق نشده باشد، هیچ چیز توافق نمی‌شود. در حال حاضر به همان اندازه که دلیل برای خوش بینی وجود دارد دلایلی برای بدبین بودن هم وجود دارد.

واشنگتن پست همچنین تصریح کرد: برای خریداران نفت در جهان، بازگشت نفت خام ایران به بازاری که در آستانه کاهش چشمگیر بشکه‌های نفت روسیه قرار دارد به زودی نخواهد بود. کشورهای اتحادیه اروپا هنوز حدود ۱.۲ میلیون بشکه در روز نفت خام روسیه را از طریق دریا وارد می‌کنند، یعنی دو -سوم مقداری که قبل از حمله نیروهای مسکو به اوکراین خریداری می‌کردند اما تحریم‌هایی که قرار است در دسامبر (علیه روسیه) اجرایی شوند، این جریان را محدود خواهد کرد. بنابراین، محموله‌های نفتی از ایران می‌تواند به پر کردن این شکاف کمک کند. این روزنامه آمریکایی با اشاره به رفع تحریم‌های ایران در آغاز سال ۲۰۱۶ پس از اجرای برجام نوشت: تولید نفت خام ایران سریع‌تر و کامل‌تر از آنچه تحلیل‌گران پیش‌بینی می‌کردند، احیا شد. این شاهکار بدون هیچ مدرکی دال بر آسیب به میادین نفتی یا تاسیسات، می‌تواند تکرار شود.

واشنگتن پست افزود: در آغاز سال ۲۰۱۶، تحلیل‌گران شبکه بلومبرگ انتظار داشتند که این کشور حاشیه خلیج فارس تولید نفت خود را طی شش ماه ، روزانه ۴۰۰ هزار بشکه و پس از یک سال ۶۷۵ هزار بشکه در روز افزایش دهد. در واقع، در نیمی از آن زمان از پیش‌بینی‌ها فراتر رفت و تولید خود را تقریباً یک میلیون بشکه در روز افزایش داد و ظرف یک سال پس از کاهش محدودیت‌ها، به ۳.۸ میلیون بشکه در روز رسید.

افزایش صادرات حتی سریع‌تر بود و حجم عظیمی از نفت خام ذخیره شده در مخازن و کشتی‌ها در اطراف سواحل ایران آماده انتقال به محض بازگشت خریداران بود. این کشور امروز نیز در وضعیت مشابهی قرار دارد و تخمین زده می شود ۱۰۰ میلیون بشکه نفت خام و میعانات گازی ذخیره شده دارد که می‌تواند تقریباً بلافاصله وارد بازار جهانی شود. این رسانه آمریکایی در ادامه با اشاره به تمایل چین و حتی هند برای افزایش واردات نفت از ایران خاطر نشان کرد: حتی اگر قرار باشد نفت خام ایران به آمریکا سرازیر نشود، باز هم خریداران آسیایی مانند کره جنوبی و ژاپن و همچنین اروپایی‌هایی که ممکن است نیاز به کسب مجدد مجوز برای نفتکش‌های ایران داشته باشند، نیازمند نفت ایران هستند. با نگاهی به دوره زمانی که برجام در حال اجرا بود، بین سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸، تقریباً هیچ یک از محموله‌های نفت خام ایران به اروپا یا ژاپن با نفتکش ایرانی انجام نشد. بنابراین به نظر می‌رسد که مانند سال ۲۰۱۶، نفت خام ایران سریع‌تر از آنچه اکثر تحلیل‌گران انتظار دارند به بازار بازگردد.

اجبار اردوغان به مصالحه با دمشق

«میدل ایست آی» در تحلیلی نوشت که آخرین حملات هوایی ترکیه به پاسگاه‌های مرزی سوریه و جایگاه کُردها حاکی از دور دیگری از کشمکش مرگبار بین دمشق و آنکاراست. با این حال، پس از تلاش‌های بی شمار برای حل مشکل شمال شرق سوریه، رئیس جمهوری ترکیه، رجب طیب اردوغان، باید متوجه شده باشد که دیگر نمی‌تواند راه حل بمباران را در پیش بگیرد.

دیدار اخیر «مولود چاووش اوغلو»، وزیر امور خارجه ترکیه با همتای سوری خود، فیصل مقداد، نشان می‌دهد که آنکارا سر عقل آمده و بازگشت به دولت اسد را در پیش گرفته است.

در حالی که این راه طولانی و پر از چالش‌های مرتبط با روسیه و ایران است، رجب طیب اردوغان – در رویارویی با انتخابات آتی که با مسائل تروریسم، جمعیت شناسی و پناهندگان سوری گره خورده است – چاره‌ای جز تلاش برای اصلاح روابط با دمشق ندارد.

اردوغانِ زیرک به خوبی توانست رابطه اش با ناتو و روسیه را در موضوع اوکراین حفظ کند اما هر بار تلاش کرده تا موازنه ای را در سوریه برقرار کند به در بسته خورده است.

هر گونه حمله تازه به شمال شرق سوریه مشکلاتی را برای نیروهای نیابتی ترکیه در جاهای دیگر ایجاد می‌کند. بنابراین اردوغان برای حفظ ظاهر هم که شده باید یک معامله با اسد داشته باشد.

در رابطه با اوکراین اردوغان به طرز ماهرانه ای دیپلماسی معمول خود را بین روسیه و ناتو به کار گرفت: تفرقه بینداز و حکومت کن. با این حال، در سوریه شکاف‌ها آنقدر گسترده است که هر اهرمی که ترکیه تا به حال داشته، روز به روز بیشتر تضعیف می‌شود. به گزارش دیپلماسی ایرانی، میدل ایست آی تاکید می‌کند که ترکیه نمی‌تواند ادعا کند که در سوریه با داعش جنگیده است. همچنین نمی‌تواند ادعا کند که از همان شیوه گفت وگویی با سوریه بهره می‌برد که یک دهه پیش داشت.

ترکیه همچنین نمی‌تواند بین روس‌ها و سوریه موازنه ای ایجاد کند. به رغم روابط چند لایه آنکارا با مسکو، ولادیمر پوتین بشار اسد را به نفع اردوغان رها نمی‌کند زیرا سوریه برای بیش از پنج دهه متحد عرب راهبردی مسکو بوده و در حال حاضر به عنوان محور اصلی برای بازگشت روسیه به خاورمیانه عمل کرده است.

در سوریه، به رغم جنگ اوکراین، روس‌ها همچنان فعال هستند و به طور مستمر به هواپیماهای اسرائیلی شلیک می‌کنند تا در برابر هر گونه تهدید مستقیم علیه دمشق مقابله کنند. در نشست ماه گذشته تهران، هم روسیه و هم ایران به اردوغان نسبت به حمله تازه به سوریه هشدار دادند. جنگ اطلاعاتی ایران و ترکیه در حال گسترش است و نه آنکارا و نه تهران نمی‌خواهند این جنگ به شمال سوریه نیز کشیده شود.

روس‌ها علاوه بر درگیری ارمنستان و آذربایجان، هنوز کمک‌های پهپادی ترکیه به اوکراین را از یاد نبرده اند. همه اینها به این معنی است که ارتش ترکیه باید قبل از شروع هرگونه عملیات تازه، به دقت اوضاع را بسنجد.

در حالی که اردوغان نتوانست مخالفان سوری را برای مقابله با دولت دمشق متحد کند، سیاست او در سوریه در دهه گذشته مخالفان سیاسی داخلی او را متحد کرده است و رهبران مخالفان علیه عملیات ترکیه در سوریه صحبت می‌کنند. احزاب مخالف، مبارزات انتخاباتی خود را برای بازگرداندن روابط با دمشق و بازگرداندن پناهجویان سوری به کشورشان آغاز کرده اند. اردوغان اکنون در موضوع سوریه دست خالی است.

با توجه به ادعای رئیس جمهوری ایالات متحده در مورد حمایت ترکیه از گروه‌های تروریستی، آنکارا اهرم کمی در واشنگتن دارد. روسیه و آمریکا هر دو از نزدیکی کردها به دمشق به عنوان خوشایندترین گزینه پشتیبانی می‌کنند. به رغم لفاظی‌ها و حملات هوایی اخیر، اردوغان تا قبل از انتخابات بعدی چاره ای ندارد به جز اینکه گره کور سوریه را با آشتی با اسد باز کند.

هسته‌ای

نقش صالحی در توسعه فناوری اتمی را نادیده نگیرید

یک کارشناس سیاست خارجی در واکنش به صحبت‌های علی باقری که از دستور علی شمخانی به محمد اسلامی، برای تبدیل اگزوفلوراید به ۵۰۰ سانتریفیوژ در کمتر از یک ساعت خبر داده است، می‌گوید که ایشان می‌فرمایند که آقای شمخانی دستور داده و آقای اسلامی هم در عرض یک ساعت انجام داده است، ولی این سرعت و نتیجه گیری به پشتوانه این بوده که دو سال قبلش، تلاش‌های زیادی شده و آقای صالحی و همکاران‌شان زحمت بسیاری کشیدند. این مهم نشان می‌دهد که صنعت هسته‌ای ایران نه تنها نابود نشده، بلکه کاملا روی پا بوده است و توانسته کار را دنبال کند.

علی باقری در جلسه غیرعلنی که اخیرا با خبرنگاران داشته است، از دستور به محمد اسلامی، برای تبدیل گاز اگزوفلوراید به ۵۰۰ سانتریفیوژ در کمتر از یک ساعت خبر داده است. حسن بهشتی‌پور در گفتگو با «انتخاب» در این باره اظهار داشت: «مسئله فناوری هسته‌ای در ایران، دستاورد نظام است نه دولت‌ها. گرچه همه دولت‌ها، یعنی از سال ۶۸ تا ۱۴۰۱، هر کدام نقشی در چرخه سوخت هسته‌ای ایفا کرده‌اند؛ از مرحله استخراج اورانیوم از معدن ساغند در نظر بگیرید، تا کیک زرد در اردکان یزد، تولید گاز اگزو فلوراید در اصفهان و بعد تبدیلش به سانتریفیوژ در نطنز و غنی کردنش و برگشتش به اصفهان برای تبدیل به سوخت هسته‌ای میله‌ها یا صفحات سوخت.»

وی ضمن تاکید بر اینکه کل چرخه سوخت هسته‌ای دستاورد نظام جمهوری اسلامی بوده است و هر کدام از دولت‌ها سهمی داشته‌اند، عنوان کرد: «من متاسفم برای کسانی که در مخالف با برجام، یکی از دلایل‌شان این بوده است که صنعت هسته‌ای ایران در اثر برجام نابود شد. سیمان را در کالاندریا که یک دستگاه جزئی و قلب راکتور هسته‌ای اراک بود، که در آن زمان حال ساخته شدن بود را نمادی گرفتند از اینکه صنعت هسته‌ای ایران نابود شده است. در حالی که بعدا همین آقایان شاهد بودند که از اردیبهشت ۹۸ که در پنج مرحله شروع به کم کردن تعهدات کردیم، ایران چگونه توانست هم ذخایر اورانیوم را افزایش دهد و هم توانست سانتریفیوز نوع جدید IR۲ IR۴ و Ir۶ را در مدار قرار دهد.»

این کارشناس مسائل بین‌الملل ادامه داد: «همه موارد یاد شده در اثر این بود که در وهله اول، در یک سال بین اردیبهشت ماه ۹۷ که ترامپ از برجام خارج شد، تا اردیبهشت ۹۸ که ایران یک سال فرصت داد تا اتحادیه اروپا کارهایی که قول داده بود را انجام دهد که انجام هم نداد، بنابراین می‌خواهند القا کنند که دولت یازدهم و دوازدهم دست روی دست گذاشت و منتظر اروپا شد. در حالی که به خوبی مشخص بود که ایران بین این سال‌ها، یعنی از اردیبهشت ۹۷ تا ۹۸ و از ۹۸ تا ۱۴۰۰ تمام تلاش خود را کرد تا ظرفیت اورانیوم ایران افزایش پیدا کند و سانتریفیوژهای نوع جدید، که ۱۰ برابر سانتریفیوژهای قبلی کارایی و قدرت غنی‌سازی دارد را وارد مدار کرد.» بهشتی‌پور تاکید کرد: «با این تفاصیل دستوری که آقای اسلامی صادر کرده است مبنی بر اینکه در عرض یک ساعت ۵۰۰ سانتریفیوژ وارد مدار شود، ناشی از پشتوانه‌ای است که انجام شده است. این مهم نشان می‌دهد که صنعت هسته‌ای ایران نه تنها نابود نشده، بلکه کاملا روی پا بوده است و توانسته کار را دنبال کند. بر این اساس بسیار مهم است که ما دقت داشته باشیم که آقای باقری درست می‌فرمایند که آقای شمخانی دستور داده و آقای اسلامی هم در عرض یک ساعت انجام داده است، ولی به پشتوانه اینکه دو سال قبلش تلاش‌های زیادی شده است و آقای صالحی و همکاران‌شان زحمت بسیاری کشیدند.» این تحلیلگر سیاست خارجی ضمن بیان اینکه این امر را باید دستاورد کل نظام بدانیم، چون تمام دولت‌ها از سال‌های ۶۸ تاکنون، هر یک با سهم مختلف، نقشی در قسمت‌های مختلف داشته‌اند، گفت: «اگر واقع بینانه بخواهیم تحلیل کنیم، بدون آن پشتوانه، آقای اسلامی امکان نداشت که بتواند در عرض یک ساعت ۵۰۰ سانتریفیوژ نوع جدید را وارد مدار کند. این مهم قطعا به دلیل پشتوانه و زحمت‌هایی بوده که کشیده شده است. همچنین بار دیگر ثابت می‌کند که صنعت هسته‌ای در ایران بومی شده است و مثلا اگر توافق امروز حاصل شود و این صنعت را محدود کنند، به معنای نابودی‌اش نیست بلکه این مهم در مغز و بالقوه در قدرت جوان‌های ماست. همان چیزی که اوباما در سال ۲۰۰۳ صراحتا به‌ای پک، لابی اسرائیلی‌ها، در یک سخنرانی معروف به ایشان گفت که ما حتی اگر مراکز هسته‌ای ایران را نابود کنیم، این فناوری در ذهن و جان ایرانیان بومی شده است و ما نمی‌توانیم این‌ها را نابود کنیم.»

بهشتی‌پور در پایان خاطرنشان کرد: «خوب است که ما سلام و درود بفرستیم به همه شهدایی که جان خودشان را در این راه داده‌اند و کسانی که هم در عرصه فنی هسته‌ای در سازمان انرژی اتمی و هم در راستای دیپلماسی هسته‌ای، در این سال‌ها خون دل خوردند و آبروی خود را در میان گذاشتند. به باور من همه این‌ها ارزشمند است و الان هم باید تیم هسته‌ای را حمایت کنیم، چرا که دارند از منافع ایران حمایت می‌کنند و در چارچوب نظام تصمیم می‌گیرند. آن‌ها مجری هستند و به باور من الان نیاز است که به هر شکلی حمایت‌شان کنیم.»

استراتژیک

رقابت سنگین هند و پاکستان در افغانستان

عبدالناصر نورزاد، استاد پیشین دانشگاه کابل در دیپلماسی ایرانی نوشت که افغانستان کشوری است که منافع کشورهای بزرگ جهان و منطقه، قبل از همه دول مانند پاکستان و هند در آن با هم در تصادم قرار دارند. دهلی نو و اسلام آباد رویارویی چندین ساله خودرا به ساحه نو (افغانستان) منتقل ساخته و همواره در تلاش بوده اند در ساختار آینده افغانستان سهم فعال داشته باشند. هر دو جانب در ارتباط به قضیه افغانستان منافع خود را دنبال می‌کنند.

به نظر می‌رسد که جنگ در افغانستان علیه تروریسم به رهبری امریکا بوده باشد ولی نیم رخ دیگر این قضیه حکایت از رقابت شدید دو رقیب دیرینهٔ هند و پاکستان دارد که حتی این بیست سال جنگ را نیز تحت الشعاع خود قرار داده بوده است. حال پاکستان، با به قدرت رسیدن دوباره طالبان، در این بازی پیروزی شده است.

هند از ابتدای سقوط نظام جمهوریت و رسیدن طالبان به قدرت، کماکان به نقش منفعلانه ی خود ادامه می‌دهد. به نظر نمی‌رسد تا زمان روی کار آمدن یک نظام غیر طالبانی، هند فرصت مانور در افغانستان را دوباره پیدا کند. با درک این مهم، هند تلاش می‌کند راه‌های بدیل را برای تعقیب منافع حیاتی خود جستجو کند و از این نقش منفعلانه و بی رنگ اندکی بکاهد. با درک این وضعیت و با اتکا به تجربه بیست سال اخیر و رقابت میان هند و پاکستان، نیاز است تا پیشینه این رقابت میان این دو کشور قدرتمند حوزه جنوب آسیا، تحلیل شود. برای این کار در نخست می‌پردازیم به پیشینه تقابل گری‌ها میان پاکستان و هند بر سر موضوعات حاد سیاسی – نظامی مانند مسئله کشمیر در سرحد میان دو کشور و نبردهای سرد این دو کشور متخاصم و دشمن دیرینه برای کسب امتیاز در حیاط خلوت استراتیژیک همچو افغانستان. این دو کشور دشمن از بدو جدا سازی از تنه‌های همدیگر در سال (۱۹۴۷) تا اکنون سه بار در پهلوی نبردهای نرم و استخباراتی تا جنگ رویاروی بر سر مسئله کشمیر پیش رفته اند. بار نخست در سال ۱۹۴۸ یعنی درست یک سال بعد از استقلال پاکستان از هند، بار دوم در سال ۱۹۶۵ که این رویارویی خود عمده ترین مانع برای بر قراری روابط عادی میان دو کشور هند و پاکستان محسوب شده و مرتبه سوم در سال ۱۹۷۱. در هر سه جنگ پاکستان، با شکست مفتضحانه ای مواجه شده و مجبور به پذیرفتن آتش بس شده است. عوامل شکست پاکستان را می‌توان در مواردی همچون عرض کم بودن موقعیت جغرافیایی و طول بیشتر آن، موجودیت زمین‌های هموار و پست و فقدان ارتفاعات و فضا عنوان کرد که نمونه روشن آن لاهور است که در حدود ۲۰۰ کیلومتر با هند سرحد دارد که این موقعیت ناگوار، لاهور را مستقیما زیر تهدید هند قرار می‌دهد.

رویداد

درگذشت عضو پاکستانی فرهنگستان زبان و ادب فارسی

سفارت ایران در اسلام‌آباد طی پیامی درگذشت استاد برجسته زبان و ادب فارسی در پاکستان و حوزه شبه قاره را تسلیت گفت.

به گزارش ایسنا، سفارت جمهوری اسلامی ایران در اسلام‌آباد در پیام خود نوشت: دکتر محمد اکرم اکرام، شاعر، نویسنده، عضو افتخاری فرهنگستان زبان و ادب فارسی و کارشناس برجسته پاکستانی در حوزه اقبال شناسی درگذشت. در ادامه این پیام آمده است: درگذشت این معلم گرانقدر که جان خود را وقف ترویج زبان و ادبیات فارسی کرد به پاکستان و ایران تسلیت می‌گوییم. پیش از این، ناصر کنعانی سخنگوی وزارت امور خارجه ایران نیز در پی درگذشت عضو افتخاری پاکستانی فرهنگستان زبان و ادب فارسی در صفحه توییتر خود نوشت: دکتر سیدمحمد اکرم اکرام از اساتید برجسته زبان و ادب فارسی در پاکستان و حوزه شبه قاره به ابدیت پیوست. درگذشت این استاد بلندآوازه، عضو افتخاری فرهنگستان زبان و ادب فارسی و صاحب تألیفات فراوان را به خانواده او، ملت پاکستان، شاگردانش و عاشقان فرهنگ و ادب غنی فارسی تسلیت می‌گویم.